

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

buskerud.fylkesbibl.no

NYE — — UNGDOMS- — BØKER

.....
fra Ungdomsbokgildet 2016
.....

BUSKERUD
FYLKESBIBLIOTEK

INNHOOLD

Tendenser	3	Henmo, Sverre	14	Riordan, Rick	24
Diverse forfattere	4	<i>Det er bare kjærlighet</i>	Presentert av Vera Grønberg	<i>Sommersverdet (Magnus Chase og gudene fra Åsgård 1)</i>	Presentert av Andreas Kjøde
<i>Mensen</i>		Henriksen, Levi	15	Salinas, Veronica	25
Presentert av Beate Ranheim		<i>Så lenge himmelen er over jorda</i>	Presentert av Stig Elvis Furset	<i>Og</i>	Presentert av Astrid A. Bonilla
Albertalli, Becky	5	Hovland, Ragnar	16	Sandberg, Kristin	26
<i>Simon og homo sapiens-agendaen</i>		<i>Om noko skulle skje</i>	Presentert av Stig Elvis Furset	<i>I skyggen av sola</i>	Presentert av Astrid A. Bonilla
Presentert av Vera Grønberg		Jackson, Ida	17	Schiefauer, Jessica	27
Ask, Lene	6	<i>Danielle</i>	Presentert av Andreas Kjøde	<i>Når hundene kommer</i>	Presentert av Beate Ranheim
<i>Det hjelper ikke å blunke</i>		Landmark, Tellefsen og Valle	18	Shusterman, Neal	28
Presentert av Vera Grønberg		<i>Trusselen fra dypet (7 - bind 1)</i>	Presentert av Stig Elvis Furset	<i>Splintret (Livsloven 1)</i>	Presentert av Birger Brynildsen
Aurstad, Tore	7	Lyder, Christian M.	19	Strandberg, Mats	29
<i>Fangarmer</i>		<i>Så hyggelig!</i>	Presentert av Birger Brynildsen	<i>Fergen</i>	Presentert av Stig Elvis Furset
Presentert av Birger Brynildsen		Neverdahl, Ida Eva	20	Sævareid, Heidi	30
Boyne, John	8	<i>Gelé</i>	Presentert av Beate Ranheim	<i>Slagside</i>	Presentert av Beate Ranheim
<i>Gutten på toppen av fjellet</i>		Nedrejord, Kathrine	21	Tahir, Sabaa	31
Presentert av Andreas Kjøde		<i>Hvem er jeg når du blir borte?</i>	Presentert av Birger Brynildsen	<i>En glo i asken (Elias og Laia 1)</i>	Presentert av Stig Elvis Furset
Cass, Kiera	9	Nordal, Bergljot	22	Tronstad, Tyra Teodora	32
<i>Utvelgelsen (The Selection 1)</i>		<i>Bare la meg være i fred</i>	Presentert av Andreas Kjøde	<i>Mørket kommer innenfra</i>	Presentert av Andreas Kjøde
Presentert av Birger Brynildsen		Perkins, Stephanie	23	Yoon, Nicola	33
Engelschiøn, Maren	10	<i>Anna og det franske kysset</i>	Presentert av Beate Ranheim	<i>Verden er en boble</i>	Presentert av Vera Grønberg
<i>En del av meg</i>					
Presentert av Astrid A. Bonilla					
Gardener, Sally	11				
<i>Markspist måne</i>					
Presentert av Astrid A. Bonilla					
Graudin, Ryan	12				
<i>Byen bak murene</i>					
Presentert av Astrid A. Bonilla					
Guåker, Helene	13				
<i>Kanskje det er hjertet</i>					
Presentert av Vera Grønberg					

TENDENSER

KJÆRLEIK UTAN GRENSER

Paulus konkluderte i kapittel 13 i sitt første brev til Korinterane med at det største av alt er kjærleiken. Ungdomslitteraturen for 2016 har lytta til Pauli ord. For her er det flust opp av kjærleik og forelsking, i eit stort mangfald av ulike variantar.

Her er feel-good-kjærleik av den typiske strand-lesning-typen, her er kjærleik der den eine parten er innanfor samfunnet og den andre parten utanfor, såkalt umogeleg kjærleik, her er kjærleik kombinert med sjalusi, her er ein invaderande og ein mogleg trugande kjærleik, som kanskje ikkje er kjærleik, men noko anna, her er kjærleik som utprøving av eigne mentale og kroppslege grenser, og sjølvsaugt både fullendt og ufullendt kjærleik. For å låne karakteristikk frå ein av årets titlar: Det er bare kjærlighet! Ein ting som har blitt diskutert siste året er kva som skjer når ungdomslitteraturen ikkje lengre berre apellerer til tenåringar i nedre aldersgruppe, men sprenger grensene oppover. Kva skjer når ungdomslitteratur verkeleg blir "ung vaksen" eller "young adult"? Vel, fleire bøker enn før handlar rett og slett om eldre ungdommar. Om ungdommar som står på terskelen til og begynner studentlivet, som bur i kollektiv, reiser utanlands for å finne ut av seg sjølv. Om ungdommar som er gamle nok til å handle alkohol. Om ungdommar som er seksuelt aktive og kor dette er skildra meir direkte enn

vi har vore van med tidlegare. Eller at det ikkje lengre er ei naturlov at ungdommane spør kvar gong dei har sex.

Ein yngre variant av meir vaksen tematikk er paradoksalt nok at mange av hovudpersonane er foreldreause, eller at ansvarlege vaksne er fullstendig fråverande i liva deira. I dei meir spenningsøkjande bøkene og miljøa er vald eller trusselen om vald eit tema som også sprenger grensene oppover.

For å samanfatte desse to hovudtendensane til slutt: Alle som følgjer med på tv-serien *Skam*, og det er jo ei handfull også blant folk oppover i alder, får ein del å velgje i om dei går til ungdomslitteraturen for å finne lesestoff. I *Skam* balar også ein av karakterane med den seksuelle identiteten sin. Og det må seiast heilt på tampen i denne innleiinga: Mange av hovudpersonane er forelska i ein av samme kjønn. Så: ungdomslitteraturen i 2016, den er skeiv, utan å dermed vere skakk-køyr.

God lesnad!

Stig Elvis Furset

BØKENE ER PRESENTERT AV:

Astrid A. Bonilla / Ringerike bibliotek
Birger Brynildsen / Øvre Eiker bibliotek
Stig Elvis Furset / Buskerud fylkesbibliotek
Vera Grønberg / Buskerud fylkesbibliotek
Andreas Kjøde / Røyken bibliotek
Beate Ranheim / Buskerud fylkesbibliotek

Redaksjon:
Anne Grethe Lauritzen, Anette Vatnebryn

Ungdomsbøkgildet
er støttet av
Norsk Kulturråd

Lene Ask

Det hjelper ikke å blunke

Gyldendal 2016
Presentert av Vera Grønberg

Lene Ask har skrevet en nydelig ungdomsbok om å være annerledes enn andre.

Lilly i denne boka har hareskår. Hun har flat, skjev nese og underbitt. Hun har tidligere aldri tenkt noe særlig over utseendet, for hun har verdens beste bestevenn, hun har foreldre som elsker henne høyere enn himmelen og hun er et løpetalent.

Men nå er Lilly blitt eldre, det er ungdomstid og puberteten. Kroppen forandrer seg. Lilly får pupper. Det er fester, alkohol og gutter, som man plutselig oppdager. Lilly blir oppmerksom på seg selv på en helt ny måte. I stor fortvilelse ser hun at hun skiller seg ut fra de andre pene, perfekte jentene. Hun vil ikke bli voksen, vil være barn og bekymringsløs. Hun binder stramt rundt puppene, for de er i veien, gjør det vanskeligere å løpe.

Samtidig har Lilly suget etter alt det nye i livet. Foran henne er en fest, og der har Lilly og bestevennen avtalt at de skal drikke seg fulle. For første gang. Sammen. Dette blir en skjebnesvanger kveld.

Det er ikke så lett når du føler deg stygg, tenker at ingen vil falle for deg og når du forelsker deg i den peneste gutten. Lillys reaksjoner er kraftige, hennes verden

faller sammen. Det er en skikkelig livskrise, og de velmenende foreldrene hennes klarer ikke hjelpe. For dem er Lilly det vakreste som finnes.

Det kommer ikke helt klart fram hvor mye av problemet det bare er Lilly som ser. Det virker ikke som noe tema for de andre at Lilly har hareskår.

Men etter hvert som Lene Ask skriver fram denne kloke og velformulerte boka si, går det opp for leseren at det er ikke bare Lilly som kjenner seg annerledes. Det gjør flere i boka, og de fleste av oss har jo såre punkter som gjør at vi kan kjenne oss både utenfor og ensomme.

Forfatteren går dypt i å beskrive Lillys fortvilelse. Dette er sterkt fortalt men viser også det allmenne. Ask peker på at det er ikke så farlig å skille seg ut. For de som kjenner en, vil se personen bak. Og man kan spørre: Hva er egentlig skjønnhet?

Tore Aurstad

Fangarmer

Cappelen Damm 2016
Presentert av Birger Brynildsen

«Den eldste og sterkeste følelsen hos mennesket er frykten, og den eldste og sterkeste typen frykt, er frykten for det ukjente»
Howard Philips Lovecraft

Har dere noen gang våknet og kjent angst og redsel pumpe gjennom kroppen? Dere vet ikke hva dere har drømt, men følelsen av at det var noe uforståelig og uendelig grusomt er der. Eller har noen sett mørket i kottet? Du ser det gjennom glippen i døra, man vet at rommet er der, men mørket har spist det, og mørket der inne er uendelig stort. Om noen kjenner igjen noe av dette, da er denne boken og bøkene som har inspirert denne, noe for dere.

Tore Aurstad har skrevet en bok som fortsetter der H.P. Lovecraft sin bok *Cthulhu kaller* slutter. Han bruker mange av de samme karakterene videre i sin bok, og han legger til nye, som Roald Amundsen. Dette kan kalles fan-fiction. Boken er en strålende skrekkfortelling som kan være en perfekt introduksjon til Lovecraft sin skrekkverden. En skrekkverden som ikke legger vekt på monsteret i mørket, eller drapene, men skrekken i det uforståelige, ja, i mørket i seg selv.

Fangarmer starter i 1925 ved at vår hovedperson, Amund Nordfjord og søsteren hans, drømmer merkelige drømmer. De drømmer om underlige strender,

vesener som beveger seg i skyggene, en by med umulige konstruksjoner og vinkler, om grønn damp og om en øy i et stort hav. Søsteren begynner å beskrive noe merkelig monstrøst, et vesen som venter i dypet, og hun sier rare ord. En klassevenn lager en skulptur, som er helt lik en tegning søsteren lager. Når drømmene tar slutt, legger Amund merke til en artikkel i en avis: "Nordmann funnet i Sørishavet". Det Amund ser der, er førstestyrmann Gustav Johansen som holder på en skulptur, og den er av det samme monsteret.

Dette er en skrekkfortelling av yppeste sort. Den kan trygt anbefales til alle som elsker skrekk fra ungdomsskolen og oppover. Jeg er sikker på at mange vil oppdage den herlige skrekken i Lovecraft sine bøker på grunn av denne boken. Til slutt er det på sin plass med en advarsel: Hvis du velger å åpne sinnet for alle de skrekkelige, tentakelbefengte monstrene og redselsfulle skapningene fra avgrunnen som finnes i Cthulhu-mytologien, er det ingen vei tilbake. Da kan du aldri mer seile i fred og fordragelighet på uvitenhetens hav.

John Boyne

Gutten på toppen av fjellet

Oversatt av Rune R. Moen
Fontini 2016
Presentert av Andreas Kjåde

Endelig har Boyne kommet med en ny bok om andre verdenskrig. Det starter litt før krigen og handler om fransk-tyske Pieter som er sju år gammel i 1935. Pieter bor i fattigslige kår med moren i Paris.

Dette er en oppvekstroman som tar for seg Pieter sitt liv fram til 1945.

Pieter har til tross for fattigdommen et godt liv og er bestevenn med den lille jødiske gutten Anshel. Når moren dør av tuberkulose, håper Pieter på å bli adoptert av Anshel sin familie. Det skjer ikke, han blir istedenfor adoptert av sin tyske tante. Hun jobber som husholderske for Adolf Hitler i Ørneredet, det kjente feriehuset i de bayerske alpene.

Her går Pieter gjennom en enorm forandring. Han bor luksuriøst, har fine klær og får god mat. Alt virker tilsynelatende perfekt. Men det er noe som skurrer. Han får ikke lov å nevne at han har en bestevenn som heter Anshel, fordi Anshel er et jødisk navn.

Så møter han Adolf Hitler for første gang. Det er spesielt merkelig å lese om hvordan Hitler ser ut til å vise en slags omsorg og hengivenhet overfor den lille gutten. Men det merkes fort at det ikke ligger noen ekte kjærlighet bak dette. Det virker heller som om at han har en slags pervers glede i å forme tankegangen til den opprinnelig så snille og uskyldige

gutten.

Gutten på toppen av fjellet er veldig relevant i våre dager, med viktige temaer som oppvekst, klassereise og radikalisering. Boyne skriver utrolig bra, og oversettelsen er så god at jeg aldri tenker over at boka opprinnelig er skrevet på engelsk. Beskrivelsen av Ørneredet er slik at jeg flere ganger følte at jeg gikk gjennom gangene og rommene. Enda bedre er beskrivelsen av hvordan det er å leve totalt uten ytringsfrihet og med redsel for å si et eneste feil ord, og konsekvensene det får når noen er for frimodige. Boka passer for ungdom fra 13 år, men er også interessant å lese for voksne.

Kiera Cass

Utvelgelsen

(The Selection 1)

Oversatt av Frøydís Arnesen
Vigmostad&Bjørke 2016
Presentert av Birger Brynildsen

Utvelgelsen er første bok i en dystopiserie kalt *The selection*. Det er en slags Disneys askepotteeventyr som møter divergent og den klaustrofobiske dystopiverdenen. Vi er i Nord-Amerika en gang i fremtiden.

Det har rast flere globale kriger og det gjør det fremdeles. USA har falt, men landet gjorde opprør og reiste seg under ledelse av general Illea. Da landet var sikret, dannet de kongeriket Illea. Samfunnet ble delt inn i åtte kaster, hvor en er kongefamilien. Resten av kastene ble delt inn etter hvor mye penger familiene kunne støtte kongeriket med.

Vår heltinne heter America Singer og er i kaste fem, kunstnerkysten. Familien er fattige, men greier seg. Hun har i hemmelighet en kjæreste som heter Aspen. Det er ikke lov å få barn utenfor ekteskap eller ha forhold før man er gift. De møtes i hemmelighet i en trehytte selv om det er portforbud. Der deler de mat, snakker sammen og kysser. De har et stort problem, man gifter seg ikke nedover i kastene og Aspen er i kaste seks.

Det som endrer livet til America Singer er at slottet annonserer at prins Maxon skal gifte seg. Han skal finne sin utkårede blant 35 jenter som plukkes ut fra provinsene. America går med på å bli tatt bilde av, og hun stråler forelsket på bildet som blir tatt av henne. Aspen

planlegger nemlig å gifte seg med henne. Men den kvelden slår Aspen opp med henne. Han vil ikke være den som blir forsørget av America, han vil forsørge henne. Så kommer annonseringen fra slottet, og America Singer er en av de 35 utkårede. Derfra bærer det videre til slottet, til intriger, til etikette, til pynting, sminke, kjoler, tjenere, opprørere og ikke minst mange intime samtaler med prins Maxon. America har et stort problem på slottet, hun elsker fremdeles Aspen og kan ikke gi slipp på ham.

America er ei jente det er lett å bli glad i. Hun er sterk, har bein i nesa og tør å stå imot når hun møter motstand. Hun tør å snakke om politikk og styre av landet med prinsen. De samtalene er noe av det jeg likte best ved *Utvelgelsen*. Det er lett å anbefale denne boken til jenter fra ungdomsskolen til videregående. Det kan kanskje bli vrient å få gutter til å røre den.

Maren Engelschiøn

En del av meg

Cappelen Damm 2016
Presentert av Astrid Aarrestad Bonilla

Da Ida var fem år gammel, var det beste hun visste å sitte på fanget til mora mens hun ble lest høyt for fra tegneserien *Sølvpilen*.

Ida likte å ha kinnet sitt helt inntil moras, for da kjente hun kjevns bevegelser og stemmen ble hul og litt mørkere enn ellers. Akkurat som om stemmen hadde tilhørt en far.

Ida har aldri møtt faren sin, og savnet er stort. Mora har fortalt henne om hvordan hun traff faren mens hun studerte i Minnesota for 19 år siden. Faren var halvt indianer og professor på universitetet. Ja, og så var han gift. Ida skal visstnok ha to eldre halvøsken, men hun har ellers svært lite informasjon å gå etter. Av den grunn bestemmer hun seg for å dra til USA. Hun skal ta et sommerkurs i journalistikk-faget Creative Non-fiction på det samme universitetet som faren underviste på før hun ble født. Og dermed begynner en helt ny tilværelse for Ida, med nye venner, internat-liv, spennende studier, møter med indianere og ikke minst, vennskapet med den kjekke cowboyen, Will. Det aller viktigste blir allikevel jakten på hennes egen historie. Det viser seg at jo dypere Ida graver, jo flere overraskelser dukker opp.

Debutboka til Maren Engelschiøn, *En del av meg*, er godt skrevet. Jeg lar

meg absolutt begeistre av godt språk, men denne boka har i tillegg en handling som jeg med en gang blir sugd inn i. Boka handler om utenforskap og det å mangle viktige biter for å forstå seg selv og sin egen bakgrunn. Den handler om hvordan man takler å få svar på ting man har fantaset om hele livet, og som kanskje ikke ble akkurat sånn som man hadde drømt om. Den handler om håp og forventninger, usikkerhet og skuffelser, intens glede og forelskelse. *En del av meg* er en bok om livet, enkelt og greit, der hele følelsesspektret er inkludert.

Til slutt, vil jeg også kommentere at en fremstilling av urbefolkningens historie og situasjon i Midtvesten fletter seg inn i Idas historie. Dette gjøres på en mer nyansert måte enn jeg hadde forventet.

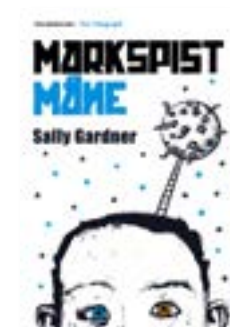
En del av meg gav meg en god leseropplevelse, og jeg vil tro den vil kunne appellere til ungdom både på ungdomsskolen og på videregående, kanskje jenter spesielt.

Sally Gardener

Markspist måne

Oversatt av John Grande
Vigmostad&Bjørke 2016
Presentert av Astrid Aarrestad Bonilla

Tenk om fotballen ikke hadde gått over gjerdet. Tenk om Hector ikke hadde gått for å se etter den. Tenk om han ikke hadde holdt den mørke hemmeligheten for seg selv. Tenk om... Da hadde dette vært en annen historie.

Handlingen i Sally Gardners roman, *Markspist måne*, er lagt til et fascistisk England på 1950-tallet. Vold, tortur, sult og slaveri er regelen heller enn unntaket. Regimet er besatt av forberedelsene til den første månelandingen som skal gi dem verdensherredømme. Og av den grunn må naturligvis alle avvikere, opprørere og andre som kan utgjøre en trussel mot rikets fremtid holdes under strengt oppsyn.

Den 15 år gamle dagdrømmeren Standish Treadwell bor i Sone 7. Standish blir klassifisert som et avvik, for han kan verken lese eller stave navnet sitt. På skolen blir han oppfattet som dum. Lærerne har avskrevet ham for lengst, og medelevene plager ham. Den eneste som forstår Standish, er vennen Hector, som sier at «fantasi er det beste vi har, og det har du i bølgevis.» Og evnen til fantasi, kreativitet og drømmer er nok helt uunnværlig for å kunne overleve i et så hensynsløst og ondskapsfullt samfunn. I tillegg til et par heldige tilfældigheter, selvfølgelig.

I likhet med Standish, er forfatteren av denne romanen selv dyslektiker, og etter min mening beskriver

hun på mesterlig vis hvordan det som ved første øyekast kan oppfattes som et handicap i realiteten er en sann styrke og selve forutsetningen for å kunne lykkes.

Markspist måne er en brutal og intens ungdomsroman med en snikende uhygge som hele tiden lurer i bakgrunnen. Tittelen indikerer at det er noe råttent med hele månelandingen, og her ligger også mye av spenningen og fremdriften i historien. Boka inneholder 100 korte kapitler, men det står også veldig mye mellom linjene som leseren selv må fylle inn. Dette synes jeg er et interessant grep, som også krever mer av leseren. Romanen har dessuten en illustrert parallellhistorie, der feite rotter, kravende larver og surrende spyfluer er med på å understreke stemningen i verbalteksten på en særdeles effektiv måte. Men selv om følelsen av kvalme og ubehag etter hvert ble fysisk merkbar, greide jeg ikke å legge fra meg boka. *Markspist måne* er på mange måter en original og annerledes ungdomsroman, som absolutt fortjener lesere. Dette er nemlig ei bok man sent vil glemme. For ikke å si aldri.

Ryan Graudin

Byen bak murene

Oversatt av John Grande
Cappelen Damm 2016
Presentert av Astrid Aarrestad Bonilla

Det finnes en by som ingen turist vil finne på å besøke. En by med hus så høye at solstrålene ikke slipper inn.

I døråpningene står mennene med tatoverte armer og skuler. Sigarettene gløder som monsterøyne i mørket. Det er byen bak murene, og i denne byen er det tre regler som gjelder skal du ha den minste lille sjanse for å overleve: Løp fort! Ikke stol på noen. Ha alltid med deg kniven.

I *Byen bak murene* av Ryan Graudin møter vi tre tenåringer som på ulikt vis kjemper for frihet og overlevelse. Jin prøver å finne søsteren Mei Yee som har blitt solgt av deres egen far til et bordell. Et bordell som eies av ingen ringere enn lederen av Asias største kriminelle kartell. Mei Yee blir fortalt at hennes fremtid er fastlagt og at ethvert fluktforsøk vil bli straffet med en skjebne verre enn døden. Dai har mørke hemmeligheter som tvinger ham til å utføre et oppdrag som enten vil ende med liv eller død. På finurlig vis krysser disse tre ungdommenes veier hverandre, og plutselig står mye mer på spill enn noen av de tre hadde forutsett. Og klokka tikker faretruende fort.

Denne historien er rå. Den er mørk. Og den er farlig fengslende. Ond-

skapen blant bandene er nådeløs, og lovløsheten regjerer, samtidig som jeg må si at hovedpersonenes enorme evne og vilje til overlevelse er imponerende. Synsvinkelen veksler mellom de tre hovedpersonene i beste film-stil, noe som også gir boka både intensitet og driv. Dette er ei bok som gjennom gode person- og miljøskildringer inviterer lesere til å leve seg inn i handlingen. Man får et forhold til de tre tenåringene, man holder pusten når de jages gjennom gatene og man håper hele tiden at det skal gå bra med dem til slutt.

Byen bak murene er en roman for dem som liker at adrenalin pumper i årene, og som ikke lar seg skremme av at menneskets aller grusomste karakteristikk trekkes frem. Dette er altså ikke ei bok for sarte sjeler.

Som en liten kuriositet til slutt, vil jeg nevne at undergrunnsuniverset i *Byen bak murene* faktisk er basert på en virkelig bydel som oppsto i Hong Kong på 1960-tallet, og som ble revet og gjort om til parkområde i 1987.

Helene Guåker

Kanskje det er hjertet

Gyldendal 2016
Presentert av Vera Grønberg

Vilde begynner på ungdomsskolen, kommer fra en gård ute på landet, kjenner ingen, nesten - den store ensomme følelsen... og usikkerheten.

Men heldigvis, eller? Vilde møter Susanne. Hun blir venninna hennes, og Susanne kjenner alle. Hun drar med Vilde ut på byen, til bilklynga på torget der de eldre gutta er, eglar seg innpå, tigger: *Jeg trenger røyk, kan du kjøpe røyk til meg, vil du please kjøpe røyk?*

De er for unge. Noen av gutta med svære biler bare flirer og løfter på øyenbryna. Først er Vilde forsiktig. Men snart møter vi henne i baksetet på en gammel bil, med voksne gutter, som kjører om kapp i 200 km. Det blir mange ville, livsfarlige turer med de gutta som tar med 13-åringene fordi de ikke får noen andre. Vilde dras inn i en virvel av hendelser. Det er sex og fyll, med hjertet i halsen. Hele tida angst og spenning, der Vilde prøver å si til seg selv at det ikke er farlig, at ingenting kommer til å hende.

Vilde og Susanne blir et uatskillelig par. Vilde blir fort tøffere, hardere, herda. Forelska i han med den grønne Pontiac'en. Samtidig spør hun: *Hvordan er det mulig å føle seg så lita når jeg bare blir større og større og større?*

Mange av opplevelsene her

skildres som nedverdiggende, såre og vonde, men det er også mye som Vilde vil, kanskje mer enn gutta. Det er en stemning i boka av å være helt på grensen, teste ut grenser. Kanskje går det galt. *Det er noe som kommer til å hende, noe er helt nødt til å hende.*

Og Vilde er fortvila og redd også: *Hjertet mitt - Hvem vil være der når det sprekker?*

Som leser er jeg såpass gammel at jeg tenker: Skrekk! for hva som kan skje og hvordan Vilde roter seg bort med de eldre gutta. Samtidig, det er noe med å huske det suget etter at livet skulle hende, suget etter å leve farlig.

Boka handler om overgangen fra barn til voksen, i en form som er et langt dikt. Det er effektivt. Forfatteren får til å si mye med den stakkato, heseblesende stilen. Den rommer tempoet i livet til jentene. Språket er muntlig. Ikke alt sies, og det er mye rom for tolking her. Så selv om boka starter med ei jente på 13, egner teksten seg for eldre ungdom. Jeg synes dette er veldig bra, og det er lett å lese.

Sverre Henmo

Det er bare kjærlighet

Gyldendal 2016
Presentert av Vera Grønberg

Og plutselig kjenner jeg tunga hennes mellom leppene mine. Det er som å få en brunsnegl presset inn i munnen. Jeg holder på å brette meg. Knekker litt forover og smeller fortanna mi inn i tennene hennes.(...)

Jonathan i denne boka får seg kjæreste under sterkt press. Bestevennen hans er forelsket i ei jente som bare vil være sammen med ham hvis Jonathan blir sammen med venninna hennes. Kanskje ikke akkurat noe å satse på for beste-kompisen, men han tigger om hjelp, og Jonathan går med på det. Med fatale forviklinger.

En kritikk kalte boka "Nød-drop fra en myk sofa". Og Jonathans første kyss, som det refereres til i ingressen, er morsomt og forferdelig skildret. Han kaver i bunnen av en dyp sofa og har ikke en sjanse til å slippe unna, mens jenta han har blitt sammen med, er stor og tung over ham.

Men Jonathan har større problemer enn kyssing. Han har en storebror. For oss som har vokst opp med Prøysen og tror storebrødre ordner alt: Jeg kan love dere at det gjør ikke denne storebroren. Han banker regelmessig Jonathan, som er redd hele tiden, passer på å unngå broren, hjemme og på skolen, låser døra til rommet hvis ikke mor er hjemme. Storebror Trym virker som han har psyko-

patiske trekk, stjerne på fotballbanen, men grusom privat. Det er et oppsiktsvekkende søskenforhold, og ganske interessant å få belyst. For det er jo ikke nødvendigvis en idyll med søsken.

Jonathan er derimot en fin fyr. Forfatter Sverre Henmo beskriver Jonathan med mye varme; en godhjerta, morsom og modig gutt. Er det en symbolstreng til Jonatan i *Brødrene Løvehjerte* her? Trym kjenner vi jo fra norrøn mytologi, sjefen for underverdenen.

Boka har humor og replikker å le av oppi alle problemene, og språket skli som smør. Og som ofte i Henmos bøker, så sitter man tilbake med en følelse av at ting ordner seg. Det uløselige er ikke uløselig, det ordner seg for snille gutter. De snakker ikke om skandalene så lenge på skolen, livet går videre. Og Jonathan gjør jo faktisk kloke ting hele veien også. Han må bare stole på seg selv. En kjempes fin bok om de yngste gutta på ungdomsskolen.

Levi Henriksen

Så lenge himmelen er over jorda

Samlaget 2016
Presentert av Stig Elvis Furset

William Shakespeare er den som skal ha brukt uttrykket "star-crossed lovers" for første gang. I *Romeo og Juliet*. Sidan den gong har uttrykket utvikla seg, og vi bruker det om kjærleiksforhold som er dømt til undergang.

Ein undergang som dei elskande sjølv er klar over kjem. At det er stjerner involvert fortel at elskoven og undergangen er skjebnebestemt. Viljelaus skjebne er kanskje ikkje gangbar viten i dag, men kombinasjonen kjærleik og død er sterkt levande, ikkje minst i ungdoms- og populærkulturen.

Om Levi Henriksen synest at kun kjærleik og død er verdt å skrive om, det veit eg ikkje. Men det er i alle fall kjærleik og død i denne boka. Og "star-crossed lovers". Her heiter dei Ruben Hermann og Alona Cohen.

Ruben er 16 år. Han har hjerne-svulst. Legen har fortalt at han neppe får tatt lappen. Han skal dø. Veldig snart. Ruben tenkjer at det ville vore verre om diagnosen var stilt for fire år sidan. Då ville han ikkje vore gammal nok til å ha sex. Då ville han ikkje kunna kjøpt øl i butikken, i Danmark, dit han har lyst til å dra. Då ville han ikkje kunna øvekøyrt saman med faren. Og han ville altså ikkje ha møtt den nye jenta i klassen: "Oh, my God!"-jenta Alona.

Alt er vesentlege element i pla-

nen som tek form i Ruben sin forelska og sjuke hjerne.

Planen skal føre han og Alona ut på livets største road-trip, ned svenskekysten, mot Danmark. Saman med Alona blir det, for Ruben, som å krysse heile kontinent og verdshav.

Levi Henriksen er kjent vaksenbokforfattar. Eg kjenner ofte ein skepsis mot forfatterar frå vaksenfeltet som prøver seg på ungdomslitteratur. Det verkar ikkje som dei heilt legg hjartet sitt i prosjekta. Så korleis kjem Levi Henriksen frå det?

For meg er dette ein av årets store leseopplevingar. Levi Henriksen har ein romantisk sensibilitet, ikkje minst i dialogen mellom dei to elskande, som eg er sikker på treff dei unge midt i hjarterota, der det gjer mest godvondt.

Eg viste til Shakespeare i starten. Det er nok å ta litt hardt i. Men viss eg nevner John Green, så er vi der. Og for målgruppa vår, så er det minst like bra. Eg sa at det var kjærleik og død i boka. Som med John Green sine bøker om det same, så er det til sist mest ei bok om sjølve livet.

Ragnar Hovland

Om noko skulle skje

Samlaget 2016
Presentert av Stig Elvis Furset

Djup kjærleikssorg. Det er diagnosen som har ramma Reiner.

Ei kjærleikssorg utan håp om gjenforening fordi Ingrid, som Reiner har vore saman med, er død. Når han ser inn i livet han har att, så kjenner han at han ikkje har lyst til å leve lengre. Ikkje slik at han vil ta livet sitt. Det blir for mykje søl. Det han vil, er berre å forsvinne. Inn i skuggane.

Så på veg heim ein regntung haustkveld, kjem han i snakk med ein bleik, tynn kar med breibremma hatt og svart frakk og hår. Den mystiske Percy. Han fortel om ein som kan hjelpe Reiner: Den gamle Kapteinen. På ei sjøreise skal Kapteinen ha fått vite at det finst ein inngang frå vår verd og ned til verda til dei døde.

Mannen som har fortalt dette til Kapteinen, skal sjølv ha vore der, ramma av kjærleikssorg, for å bringe den døde kjærasten opp att til livet. Mannen kalte seg Orfeo.

Å bruke eldre myter, og gje dei nytt innhald, er ikkje noko nytt i ungdomslitteratur. Nørrøne myter er eit vesentleg element i fantasylitteratur, og internasjonalt har *Percy Jackson-serien* gjort unge kjent med den greske myteverda. Det er kanskje eit

nikk frå Ragnar Hovland til Rick Riordan når han har gitt navnet Percy til ein av personane i si bok, som har myta om Orfeus og Evrydike som grunnstoff.

Men der sluttar også likskapen. For *Om noko skulle skje* er ikkje handlingsmetta fantasy. Den kan i grunnen best karakteriserast som "Hovlandsk". For Ragnar Hovland er ei så sterk litterær kraft at han er eit adjektiv i seg sjølv. Her gir det seg utslag i tørvittige dialogar og at Kapteinen drikk mengder med brennevin.

Spørsmålet er om det eg kallar det "Hovlandske" treff ungdom. Eg er usikker. Eg trur boka har størst appell til unge som er litterært interesserte frå før. For det er ikkje gitt at alle vil ta den melankolske humoren.

Men, som Hovland-fan, vil eg anbefale boka. Eg har vore fan sidan eg gjekk på vidaregåande, og las *Sveve over vatna*. Livet mitt vart aldri det same. Og kanskje finst det ein og annan elev der ute som vil kunne seie det same etter å ha lese denne boka. Større under har hendt.

Ida Jackson

Danielle

Aschehoug 2016
Presentert av Andreas Kjøde

"Hvor gammel var jeg første gang jeg drakk øl? 10. Hvor gammel første gang jeg tok en sigg? 11. Første gang jeg hadde sex? 12. Første joint? 13. Første pistol i huset: 16. Første truende doplanger på døra: 16."

Dette er den mest sjokkerende og vulgære ungdomsboka jeg noensinne har lest. Samtidig er det også en av de beste.

Boka handler om omsorgssvikt med stor O. Ida Jackson tar nøye for seg hvordan det er å vokse opp uten foreldre som setter grenser eller viser kjærlighet, og hvilke katastrofale følger det kan få.

Danielle er 16 år gammel og er i den type forhold som Facebook kaller «det er komplisert» eller "its complicated" med "Kimma". Danielle og Kimma har vært sammen siden Danielle var 13 og Kimma var 19. Allerede her begynner varsellampene å lyse. Kimma og vennene hans var tidligere unge kunstnerspirer som muligens begynte å ruse seg for å få inspirasjon. Tydeligvis er veien kort derfra til å bli ung rusavhengig som selger dop for å finansiere sitt eget forbruk, og som lager litt kunst på si.

Når det gjelder Danielle, er det kanskje ikke så rart at ikke alt har gått den rette veien. Hun vet ikke hvem faren er, og moren jobba, og jobber fortsatt, i pornoindustrien. Hun vet aldri om moren er hjemme eller ikke, om hun er full eller

ikke. En gang når moren drar på hytta for helgen, klistrer hun bare en gul lapp på kjøleskapsdøra før hun drar.

Heldigvis har Danielle en bestevenninne, Ellinor. De to viser hverandre den omsorgen mødrene ikke gjør. Vennskap er et viktig tema.

Etter at Danielle har stukket av fra en fest i kunstnerkollektivet til Kimma, kommer politiet og beslaglegger mye dop. Når Danielle senere møter noen eldre gutter fra partiet Rødt, skryter hun på seg at det var hun som ringte til politiet og fortalte om dopet. Uheldigvis for Danielle sprer jungeltelegrafene seg fort, og plutselig er Kimma og de andre guttene ute etter å ta Danielle.

En utrolig spennende og morsom bok.

Landmark, Tellefsen og Valle

Trusselen fra dypet

(7 - bind 1)

Cappelen Damm 2016
Presentert av Stig Elvis Furset

”Det er den draumen me ber på/at noko vedunderleg skal skje/at me ei morgonstund skal glida inn/på ein våg me ikkje har visst um”.

Kven skulle tru Olav H. Hauge formidlar det som skjer i ein teikneserie for ungdom?

I *Trusselen fra dypet* møter vi Oscar. Som i si morgonstund har forsove seg. Er det noko som kan viske ut draumeminner, så er det brå oppvakning. Men draumen slepp ikkje taket: Ei jente kledd i superheltdrakt sat framfor senga. Ho resiterte ein formel: ”Iglia basom toilos.”

På skulen startar det ”vedunderlege” å skje. Pennen til lærarinna Sigrid knekk så blekket sprutar idet ho skal gje han anmerking. Då ein klassekamerat må fram på tavla for å løyse ei likning, endar han opp med å teikne Sigrid som ein gris. Alt etter at Oscar tenkte seg det. Oscar har fått ei superheltekraft: Han flyttar på ting med tankane.

På veg heim etter skulen, skjer nok ein vedunderleg ting. Jenta frå draumen står framfor han. Og ber han om å følgje med henne. Og Oskar glir inn på ein ”våg han ikkje har visst um”.

Jenta, Milena, er agent i Regnbueordenen. Dei har i over tusen år, ved hjelp av sju utvalgte ungdommar, som er blitt gitt sju ulike krefter, basert på dei sju

fargane i regnbogen, arbeid for fred og rettferd. Ungdommane har kreftene i sju år, når dei er mellom 12-19 år, før kreftene blir overført til andre. Det var det Milena gjorde med Oskar på natta. Oskar er blitt ein energibærar. Og Oskar skal, som den fiolette energibæraren, ut, saman med seks andre og redde verda frå Den Sorte Orden.

Okeil Eg skal innrømme at då eg kom til farge-energiene, så tenkte eg mitt: Er dette healing-feeling-typete krystallstein-litteratur? Men ta det med ro. Dette er handlingsmetta spenning heile vegen, frå Kristiansand, via Suezkanalen til Stillehavet.

Vi er ikkje bortskjemte med ambisiøse teikneseriesatsingar. Forteljargrepet med at ungdommane har superevne mellom 12-19 år skaper forventningar om både mot og modning i vidare bind. Eg ser veldig fram til at dei 7 sin hovudfiende, ein 12 år gammal masseordar i hendene på Den Sorte Orden, skal få fart på seg.

Christian Marstrander Lyder

Så hyggelig!

Aschehoug 2016
Presentert av Birger Brynildsen

Så hyggelig! handler om Lorentz, 15 år, og fra Oslos beste vestkant.

Lorentz kan skikk og bruk til fingerspissene og tar gjerne rollen som det sosiale limet. Lorentz kommer fra et hjem hvor det holdes hyppige middagsselskaper der han er servitør. Dette er selskaper hvor de voksne sier ”så hyggelig!”, hvor det er viktig hvilken retning serveringen kommer fra, hvor mor blir skarp om plastflasken er synlig og på randen av katastrofe om brikkene ikke er satt på mahognibordet. Heldigvis kan Lorentz trekke seg unna til rommet sitt med bestevennen Fredrik. Der pleier de å sitte og male tinnsoldater og høre på Burt Bacharach. Lorentz og Fredrik spiller også på bandylaget. Lorentz har fast plass på laget, mens Fredrik ikke er så god. Bandylaget er en helt annen verden hvor Nicolai i klassen er stjernen og den tøffeste. Om Nicolai knekker kølla og kaster den i snøen, står den og dirrer. Om Lorentz prøver det samme, spretter bare kølla videre og treffer et barn. Nicolai og bandy-gjengen mobber Fredrik og presser Lorentz til å bli med. Lorentz vil gjerne være med de tøffe gutta og blir med gang på gang. Når Lorentz møter Pia på konfirmasjonsleir, endrer alt seg. Han forelsker seg, men det

gjør også Nicolai. Dette er starten på flere pinlige episoder hvor Lorentz bommer grovt.

Så hyggelig! er noe så sjeldent som en oppvekstroman fra beste vestkant. Den beskriver med humoristisk snert fasaden som må holdes, og det uunngåelige oppgjøret med foreldrenes forventninger av Lorentz. *Så hyggelig!* er en bok om vennskap og forelskelse, om hvor vanskelig det å stå imot sosialt press og å gjøre det rette. Den er også alvorlig. Om man gjør noe galt får det stort sett konsekvenser. På tross av snevert miljø er det en god bok, som kan friste med morsomme pinligheter, katastrofal klas-setur og de merkeligste bortforklaringer.

Ida Eva Neverdahl

Gelé

Minuskel 2016
Presentert av Beate Ranheim

Har du sett og lest striper i norske medier om ei tøysete, mørkhåra, søt lita jente med fascinasjon for enhjørninger, fascisme, ostepop og magi? Da er det Lulus univers du har besøkt.

Ida Eva Neverdahl (født 1993) er et stort talent. Hun ble først lagt merke til da hun sendte inn striper til Dagbladets tegneseriekonkurranse og fikk pallplass allerede som 15åring. Stripene hennes har stått på trykk i Dagbladet, VG, Pongus og Nemi. Denne boka, *Gelé*, er en samling av striper fra hele produksjonen.

Ida blander det søte med det morbide, og resultatet er ofte forferdelig morsomt. Hun har en eventyrlig fantasi og en tilsynelatende utømmelig kilde av ideer. Hun plasserer Lulu i hverdagslige og i aldeles absurde situasjoner. Skillet mellom virkelighet og fantasi er noen ganger åpenbar, men ikke alltid. Her finnes mange referanser til popkulturelle fenomener, hun harselerer med kroppsfiksering og "vår" tro på Norge som verdens beste land. Og hun gjør det med en helt egen vri.

Hun har striper om det meste, kjent og ukjent. Har du hørt om Bronies? Bronies er menn som liker My Little Pony. Eller har du noen gang sett en stripe om flygende delfiner i funky farger? Hun har den fine spalten som heter "kjentfolk i god-trusen" og hun gir oss "magisk bade-

kåpedag".

I *Gelé* er det en hel serie med striper om «jobber jeg aldri kunne hatt». Her finnes den for meg helt ukjente historien om julenissen. Hun har noen strålende tegninger av Aksel Hennie, og jeg tror det er fordi hun liker ham, men jeg er ikke helt sikker.

Det er også noen nydelige historier om mannetårer. Visste du at hver gang en ekte mannetåre felles, blir en enhjørning født? Ikke jeg heller.

Dessuten finner vi mengder av livets merksnodigheter og dagdrømmer, rosasøtt og groteskt, virkelighetsfjernt og noen ganger innmari gjenkjennbart.

Jeg vet ikke helt hvordan jeg skal beskrive stilen hennes. Hvis du blander Manga med Christopher Nielsen og er raus med fargene, så tror jeg du får en anelse av det visuelle. Tekstmessig handler det om alt fra naiv undring og eksistensielle spørsmål til skikkelig satire og harselering. Midt i dette ramler det inn dinosaurer, enhjørninger, magi og ostepop. Dette er herlig!

Kathrine Nedrejord

Hvem er jeg når du blir borte?

Aschehoug 2016
Presentert av Birger Brynildsen

Vi har vel alle sammen sett noen som ikke har det bra, noen vi bryr oss om. Eller kanskje noen har kjent en følelse av å være verdiløs, at man ikke passer inn, ikke har venner, at verden virker tom?

Hvem er jeg når du er borte? er en fin bok om å føle seg utenfor. Om vennskap, vonde hemmeligheter, forelskelse og kjærlighet, både mellom like og ulike kjønn. Og om redsel for ikke å bli akseptert som den man er. Romanen er troverdig og velskrevet. Det er den fineste boken jeg har lest i år, og jeg håper begge kjønn, fra ungdomsskolen til voksne vil lese denne boken. Det den handler om, er viktig å tenke over for oss alle. Selv om det kan virke som tunge temaer, er det en herlig, liten bok som gir håp.

Jenny bor i Kjøllefjord i Finnmark og går i niende klasse. Jenny er ikke som de fleste andre jentene der. Hun er ikke spesielt opptatt av sminke, klær o.l. Hun vil bli fisker. Hun har en bestevenn, Henning. Det har vært henne og Henning mot resten siden barneskolen. Henning går i tiende klasse og drømmer om å flytte til Oslo eller New York.

Hvem er jeg når du er borte? er Kathrine Nedrejord sin første ungdomsroman. Den starter med at Jenny våkner i trappa på skolen, hun ligger på ryggen og det gjør vondt i pannen. Hun kjenner en

kul som vokser frem. Ved siden av henne er Julian. Julian i tiende klasse som er den nye eleven som har flyttet hit fra London. Rektor kommer og sender dem til hvert sitt klasserom. Når Jenny kommer inn i klasserommet, er det merkelig stille. Ingen roper at hun er for sen. Læreren ber henne sette seg ned. Læreren er alvorlig. Jenny hører noen hviske noe om Mikael. Mikael i klassen hennes har begått selvmord. Ingen vet hvorfor. Selvmordet påvirker stedet kraftig. Mange gråter og snakker om at de skulle ønske de hadde vært snillere mot ham. Jenny prøver å tenke om hun har vært slem mot Mikael, eller om noen andre har vært det. Hun sliter med å huske ham, han satt stort sett alene. Det rareste er Henning. Han røyker mer og mer, og er vanskelig å prate med. Jenny merker at han vil si noe, men hun våger ikke å spørre ham. Jenny skjønner etterhvert at Henning kjente Mikael, og at det han ikke sier, kan ha noe med selvmordet å gjøre. Men når hennes bestevenn Henning forsvinner, kommer desperasjonen. Hva har han gjort? Hun kan ikke leve med å miste ham. Hun må finne ham.

Bergljot Nordal

Bare la meg være i fred

Aschehoug 2016
Presentert av Andreas Kjåde

Hvorfor kan de ikke bare la meg være i fred?

Det er det store spørsmålet i Bergljot Nordahl sin nye bok om mobbing blant gutter. I det siste har det vært stor fokus i mediene om mobbing på nett, meldinger, bilder og videoer som kommer på avveie. Denne boka handler ikke om det. Her er det den gammeldagse mobbingen som står i sentrum. Stygge kommentarer, fotballer kastet i ansiktet og hodet i pisse-rena.

Hele verden blir vist fra Max sin side. Han ble mobba så mye på den gamle skolen at han gjorde noe forferdelig, noe så ille at han ikke tør å tenke på det en gang. Det var faktisk så ille at familien valgte å flytte ut av byen til et nytt sted. Han får en ny sjanse og en ny skole.

Det som er så synd med Max er hvordan han bare lar seg bli utnyttet og mobbet. Han setter ingen grenser overheadet, og lar mobberne gjøre hva de vil. Han vet jo at de går lei til slutt. Men gjør de egentlig det? "Heldigvis" for Max finnes det en annen i klassen det blir mer naturlig å mobbe. Det er Trond Kanon, kanon fordi han brøler så høyt hvis han blir redd, og han er veldig lett å skremme. Samtidig har

Max et ønske om å bli kjent med Trond, kanskje fordi han vet at Trond i hvert fall ikke vil mobbe ham.

Denne boka handler om en innadvendt gutt som bare vil være i fred. Men familien vil selvsagt det motsatte, og det er denne dragkampen som er så sentral. Max sine foreldre vil ham bare godt, at han skal ha venner, et sosialt nettverk, noen å ha det gøy med. Men Max vil ikke noe av det.

Mobbingen er ekkel og brutal, og noen ganger har jeg rett og slett ikke lyst til å lese mer. Ikke misforstå, dette er ei god bok. Det er bare realismen som er så sterk og lett gjenkjennelig som gir historien denne effekten. For jeg tror alle som leser denne boka vil kjenne seg igjen, og kan huske øyeblikk fra da vi gikk på skolen, hvor vi enten har blitt mobba selv, stått stille og bare sett på, eller har mobbet selv. Det er det som gjør denne romanen så hjerteskjærende.

Stephanie Perkins

Anna og det franske kysset

Oversatt av I. V. Steinman
Aschehoug 2016
Presentert av Beate Ranheim

Forsider selger, eller de selger ikke. Rosa, Paris, hjerte. Skal jeg være helt ærlig, så er ikke dette en bok jeg ville valgt. Det visuelle får søtsuppealarmen til å kime høylytt i meg.

«Internasjonal bestselger» står det øverst på eksemplaret jeg fikk. Det er ofte ikke en gulrot for meg. Likevel ville jeg gi denne boka en oppriktig sjanse.

Anna er 17 år og skal ta et skoleår ved en amerikansk skole i Paris. Det var ikke et ønske hun kom med selv, det var farens forslag. Annas far er forfatter, og han skriver bestselgere. Gjerne slike klissete og sentimentale romaner hvor hovedpersonene, som er veldig gode mennesker, blir forelsket, får en livstruende sykdom og dør. Eller som Anna sier: "Han skriver teite bøker som blir til enda teitere Hollywoodfilmer". Med den store fortjenesten bøkene og filmene har skaffet ham, har han bestemt at datteren skal få et skoleår i Paris. Anna mistenker at dette handler om farens imagebygging.

Det blir som faren har bestemt. Anna flytter fra Atlanta til Paris for å gå på skole. Hun kan ikke et ord fransk, men hun bestemmer seg for at dette blir spennende. Det er tross alt Paris hun skal til. Det hun vet om Paris kan omtrent oppsummeres med: Eiffeltårnet, Triumfbuen, Louvre, Moulin Rouge. Det sies at det franske

kjøkkenet har god mat og at alle drikker vin. Og at Paris er verdens mest romantiske by.

Hun finner seg fort til rette og får innpass i en vennegjeng. Dette er elever som allerede har gått på skolen en tid og de hjelper henne med overgangen. Spesielt god kontakt får hun med Étienne St. Clair. Han er den typen som damene ligger strødd etter, og han har selvsagt en kjæreste. Vennene og leseren ser raskt spenningen mellom Anna og St. Clair. Da er det duket for komikk og romantikk.

Jeg må innrømme at jeg ikke blir helt i fyr og flamme, men *Anna og det franske kysset* er søt og morsom. En ganske ufarlig, lett og fornøydlig historie om hvordan et skoleår i Paris kan forløpe.

Forfatteren, Stephanie Perkins, har skrevet flere bøker, og i noen av dem møter leseren karakterer fra denne boka. Når dere nå får horder av lesere som elsket denne boka, det tror jeg dere kan få, så har dere flere å tilby.

Rick Riordan

Sommersverdet

(Magnus Chase og gudene fra Åsgård 1)

Oversatt av Torleif Sjøgren-Erichsen
Vigmostad&Bjørke 2016
Presentert av Andreas Kjåde

Rick Riordan har kommet med en ny serie som handler om tenårigen Magnus Chase. Denne gangen er Percy Jackson og den greske mytologien lagt til side.

I denne serien er alle gudene og de overnaturlige skapningene hentet fra den norrøne gudetroen.

Det overnaturlige finnes overalt men er samtidig helt skjult. Bare noen få utvalgte vet om det. Magnus Chase er en av dem som ikke vet så mye. Han er oppdratt av moren sin, men for et år siden ble hun drept. Magnus tror han var målet, så han velger å leve som hjemløs på Boston sine kalde gater.

Men så oppdager han at han er sønnen til den norrøne guden Frøy. Frøy har smidd et spesielt sverd som heter Sommersverdet, og ingen andre kan bruke det enn et barn av Frøy. Derfor blir Magnus som det eneste barnet, veldig viktig. Ragnarok nærmer seg, og en helt som kan bruke sverdet, trengs. De som vil ødelegge verden, vil ha Magnus død, mens de som vil redde verden, trenger at han skal finne sverdet.

Dette er en god fantasiroman som er spennende, men samtidig har masse humor. Det er noen spesielt morsomme deler som f.eks. når Magnus

møter Tor og blir invitert til middag. Han har to snakkende geiter, Marvin og Otis, som blir slaktet hver eneste kveld og som gjenoppstår hver eneste morgen. Tor sier det går helt fint, men geitene er altså ikke enige.

Selv om jeg liker boka veldig godt, og er sikker på at den blir en slager blant ungdommene, er jeg litt skuffet over Rick Riordan. For serien har veldig mange likhetstrekk med *Percy Jackson-bøkene*. I begge seriene er det en tenåring som er oppvokst hos moren, som ikke vet hvem faren er. Faren viser seg å være en gud, og tenårigen må ut på et oppdrag som er så viktig at verdens skjebne står på spill. Riordan har funnet en formel som selger, og han bruker den for det den er verdt. Jeg savner også beskrivelser av hvor tøft det egentlig er å bo på gata.

Neste gang han kommer med en ny serie, så håper jeg virkelig at han kan komme med noen nye ideer istedenfor å gjenbruke det gamle. Men når det er sagt, er dette en god, spennende og morsom bok. Passer ungdom fra 12 år og oppover.

Veronica Salinas

Og

Cappelen Damm 2016
Presentert av Astrid Aarrestad Bonilla

På Ungdomsbokgildet ble denne presentasjonen innledet med en bok-trailer som kan ses på <https://www.youtube.com/watch?v=00zh3n1NNFk>

Jeg-personen i Veronica Salinas nyeste bok ser seg nødt til å forlate sitt elskede Argentina på grunn av økonomisk krise. Hun har droppet ut av skolen, har mislykkes i å finne en stabil jobb og ender opp med å dra til Norge for å jobbe som au-pair. Hun sliter med å finne seg til rette i Norge, sliter med å føle seg akseptert, sett og inkludert. Dagene preges av ensformighet og rutiner. Passe barn, gjøre husarbeid, gå på norskkurs og trille turer i parken sammen med den polske au-pair-veninna Monika. Alle dager er like. Hver dag strever hun med å gjøre seg forstått. For hun vil så gjerne snakke med de andre, hun har så mye å fortelle, men så mangler hun ordene som de andre kan forstå. Tittelen gir et godt bilde på hvor vanskelig et ord på to bokstaver kan være. Ordet i seg selv er enkelt, men skal det være til nytte, trenger man en hel del andre ord.

Jeg synes at boka gir et godt innblikk i hvordan det kan være å komme til et nytt og ukjent land der kodene og kulturen er helt forskjellig fra det man er vant til. Den gir også et inntrykk av hvordan nordmenns

væremåte kan oppleves sett utenfra. Videre beskriver forfatteren på en realistisk måte fortvilelsen over å ikke kunne gjøre seg forstått på et nytt språk, og hvordan dette forsterker ensomheten og lengselen etter det som er trygt og kjent, og så uendelig langt unna. "Å lære et annet språk, er som å lære og leve på nytt", sier hovedpersonen. Boka tar opp en rekke spørsmål knyttet til identitet og det å kunne mestre livet. Jeg vil anta at de fleste på en eller annen måte kan kjenne seg igjen i dette.

OG er utgitt med støtte fra *Leser søker bok*. Kapitlene i boka er korte, og de veksler mellom nåtid i Norge og fortid i Argentina. Selv om boka er raskt lest, er den ikke raskt glemt. Her er det mye som kan sette i gang refleksjoner om hvordan vi er, hvordan vi forholder oss til andre og hvordan måten vi tenker på kan oppleves. Jeg vil tro at boka vil kunne passe for lesere fra 10. trinn og oppover.

Kristin Sandberg

I skyggen av sola

Cappelen Damm 2016
Presentert av Astrid Aarrestad Bonilla

Første dag i et nytt land: Menneskene er nye, huset er nytt, graffitien på murveggene er ny og lukta i lufta er ny. Alt er nytt og annerledes, men det er egentlig bare én ting som teller, og det er at "ingen kan ta dem nå".

Søstrene Ella og Anna har flyttet til Gran Canaria sammen med moren. De har reist fra Tønsberg uten å fortelle det til noen. De har reist fra nesten alle tingene sine. For som Ella sier: *Egentlig er det ikke så mange ting man trenger. Bare man slipper å bekymre seg hele tiden.* For jentene har mange bekymringer, selv om de gjør så godt de kan for å følge alle reglene de har påført seg selv: Ikke avbryt mamma, ikke si henne imot, ikke gjør noe som oppskaker henne og, for Guds skyld, ikke få henne til å klikke! Mamma er psykisk syk.

Som tittelen på boka til Kristin A. Sandberg antyder om, blir ikke tilværelsen så solfylt og problemfri som man kanskje kunne håpe på. Det skal vise seg at det ikke er så enkelt å flykte fra fortida som søstrene hadde tenkt, for bygdedyret lever nemlig i beste velgående i den norske kolonien på Gran Canaria. Det er alltid noen som kjenner noen. Faren for at noen kan finne ut hva som har skjedd tidligere, er absolutt reell, og derfor blir det viktigere enn noensinne å opprettholde fasaden som "perfekt" jente.

Historien er ganske sår til tider,

og jeg synes forfatteren beskriver all den usikkerheten som følger med når barn føler at de må beskytte foreldrene sine på en troverdig måte. Redselen for å bli oppdaget av barnevernet og lengselen etter en stabil tilværelse med en frisk mamma oppleves parallelt. *I skyggen av sola* er allikevel ikke en deprimerende historie. Jeg vil si at én av bokas største styrker er hvordan den får frem den enorme overlevelseskraften som finnes i disse ungdommene som lever i en slags konstant unntakstilstand. Man skal tross alt leve også; gå på skolen, spille fotball, få venner og kanskje, bare kanskje, bli kjæreste med den gutten som har de nydeligste brune øynene som verden sannsynligvis noen gang har sett...

I skyggen av sola, inngår i *Slash-serien*, og forlaget beskriver bøkene som fortellinger basert på virkelige historier til ekstraordinære, unge mennesker. Serien kombinerer skjønnlitteratur og dokumentarisme, og jeg synes dette er med på å gjøre den både spennende og relevant.

Jessica Schiefauer

Når hundene kommer

Oversatt av Line Almhjell
Gyldendal 2016
Presentert av Beate Ranheim

Isak, Anton og Ester bor på et lite sted i Sverige. Et lite sted hvor det aldri skjer noen ting. Etter en grå og trist vinter kommer våren med en følelse av håp og optimisme. I april blir Isak og Ester kjærestere.

Hun er hans første kjæreste, og de opplever det begge som en altoppslukende, brennende kjærlighet. Han har aldri følt noe lignende og føler endelig at han lever.

Samtidig opplever lillebroren hans Anton for første gang å føle kameratskap og spenning. Han kommer med i en gjeng med eldre, tøffe gutter. I denne guttegjengen er det slåssing, hakekors, knallhard musikk og høy puls. Første gang Anton blir slått, føler han at han virkelig lever.

Når august måned kommer, har Isak klønet det til med Ester, og lillebroren Anton er mistenkt for å ha begått den mest forferdelige handlingen et menneske kan begå. 15 år gammel er han mistenkt for drap.

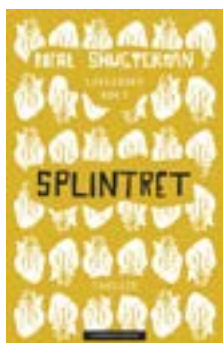
I månedene som følger får vi innblikk i hvordan alle forholder seg til tragedien. Broren, brorens kjæreste, moren og faren forsøker å finne mening. Alle prøver desperat å ta innover seg situasjonen. Medier, lokalsamfunn og nasjonen har behov for å plassere skyld. Noen skulle sett noe, og noen skulle gjort

noe.

Når hundene kommer er en makeløs og nådeløs historie, og jeg opplever den som ekte og opprørende. Mye fordi jeg synes forfatteren skriver godt og fordi oppbyggingen av historien er knallgod. Hun balanserer tematikk og følelser godt, og denne historien vil følge meg lenge. Dette er en av de virkelig gode ungdomsbøkene fra 2016.

Forfatteren Jessica Schiefauer har i et kort etterord skrevet at da hun vokste opp, ble en ung gutt banket opp og drept i hennes nabolag. Den opplevelsen gjorde et sterkt inntrykk på henne, og siden da har hun vært interessert i ungdom og vold. Vold dukker alltid opp, igjen og igjen.

Vi har ikke lov til å tenke at dette aldri kunne skje i vårt nærmiljø. Dere husker alle Holmlidrapet? 15 år gamle Benjamin Hermansen ble drept av tre ungdommer som tilhørte Boot Boys. Drapet på Benjamin rysta hele Norge.

Neal Shusterman

Splintret

(Livsloven 1)

Oversatt av Morten Hansen
Cappelen Damm 2016
Presentert av Birger Brynildsen

Splintret er boken jeg ikke greide å legge fra meg, som dama tok fra meg og sa: "Denne leser jeg, vent på tur". Et døgn senere fikk jeg den tilbake, og nå greier ingen av oss å slutte å tenke på den.

Splintret er en dystopi. Den første boken i serien om *Livsloven*. Den foregår i USA en gang i fremtiden. Heartlandkrigen har rast, på den ene siden kjempet abortmotstanderne, på den andre siden kjempet de om retten til å ta abort. Ingen sider vant, men de lagde Livsloven, en siste desperat handling for å få fred. Bakgrunnen for Livsloven var et gjennombrudd i nevrokirurgi. Alle deler av mennesker kan nå transplanteres mellom mennesker uten sjanse for feil. Livsloven sier at alt liv er ukrenkelig fra det er unnfanget til man er 13 år, og fra man er 19 år og eldre. Ungdom i alder 13-18 år kan sendes til fragmentering. Ingen vet egentlig hvordan en fragmentering skjer, men det alle vet, er at ungdommen deles opp i biter uten at de dør i prosessen. Disse delene lever senere videre i andres kropp.

Vi har tre hovedpersoner i boken. Conner, bråkmakeren med en skoleflick bror, finner ut at foreldrene skal sende ham til fragmentering, så han stikker av. Risa er foreldreløs og vokser opp på et barnehjem. Barnehjemmet må spare inn, og ungdommene blir testet. Risa kløner til pianospillet

sitt, så hun blir sendt til fragmentering. Lev har en litt annen historie. Han er født i en stor, religiøs familie som tiende, en gave til Gud. Han ble født for å fragmenteres, og han vet han er utvalgt til å ofres tilbake til Skaperen. På 13-årsdagen hans har de tiendefesten hans. Så blir han sendt til fragmentering. Conner, Risa og Lev møtes med et smell og tar oss med på en nervepirrende flukt sammen.

Splintret er en av de mest utfordrende bøkene jeg har lest. Følelsen av det groteske kan sammenlignes med *Parfymen* av Patrick Süskind. At foresatte eller voksne kan bestemme hva kroppen til en tenåring skal brukes til, er for meg umenneskelig og fryktelig. Men dette er en aktuell og fascinerende bok. Temaer i boken er abort, organdonasjon, liv, sjel og overlevelsesinstinkt. Denne er lett å anbefale til gutter og jenter fra ungdomsskolen og oppover. Jeg tror den kommer til å sette i gang samtaler overalt hvor den blir lest.

Mats Strandberg

Fergen

Oversatt av Marianne Fjellingsdal
Juritzen 2016
Presentert av Stig Elvis Furset

"Fear is an interesting thing. It makes weak people strong, strong people weak. (...) It's how you finally emerge from the fear that decides so much about your life." Shannon Greenland, ungdomsbokforfatter

Sitatet fekk meg til å tenke på skrekkromanen *Fergen* av Mats Strandberg.

Vi er på ferja "Baltic Charisma", som går i cruiseferd over Østersjøen. På denne overfarten, ei helg i november, er det i overkant av 1200 passasjerer om bord. Blant disse er:

Dan, 45 år, ein gong popstjerne alltid popstjerne? Det er 20 år sidan han toppa listene med hiten "Som feber i mitt hjärta". No er han karaokevert. Ein viktig del av jobben er å smile til fulle folk. Kva som er mest falskt av hans smil og deira song er ikkje godt å seie.

Madde, midt i 30-åra, singel, barnlaus og snart arbeidsledig. Men skit i det siste. Ho er på tur med venninna Zandra, og dei skal feste og vere dansande heltinner i det parallelle universet som ferja er.

Albin, 12 år, skal på tur saman med foreldra og tanta. Og søskenbarnet Lo. Før tanta flytta, var han og Lo bestevenner. Han gler seg til å treffe henne igjen. Men gruar seg også. For kvifor har ho ikkje svart når han har prøvd å ta kontakt? Han har ikkje snakka med henne på nesten eitt år.

Og så: to vampyrar, ein mor og eitt barn, der mora er blitt skikkeleg redd for kva barnet kan finne på.

Desse befinner seg på eit fartøy som er 170 meter langt, 28 meter breidt og 10 etasjer høgt. Stort? Det er svært lite når du skal flykte frå epidemisk blodtørst midt ute på havet. Så når frykta møter handling på dette området, kjem ein av dei til å bli monster, ein kjem til å døy og ein blir overlevande helt.

Fergen er så blodig at eg ikkje veit korleis eg skal få sagt det. Den må lesast! På eitt nivå handlar den om korleis vi på ulikt vis taklar det når reptildelen av hjernen vår (den som enten roper "Spring!" eller "Kjemp!") tar kontrollen. Ein anna grunn til at dette blir spennande, er at Strandberg er ein empatisk forfatter. Han skaper karakterar som vi bryr oss om, også dei som ikkje nødvendigvis er mest sympatiske.

Mange ungdommar vil kjenne Strandberg frå serien *Sirkelen*. Gje boka til dei som likte den. Og gje den til alle som liker Stephen King.

Heidi Sævareid

Slagside

Gyldendal 2016
Presentert av Beate Ranheim

Vilde flytter til Bristol for å ta et friår etter videregående. Hun har skaffet seg jobb på en café, og i en av de første ukene på jobb feier Fiona inn i livet hennes. Fiona har rødt hår og kler seg som en gammeldags filmstjerne.

Vilde ser ut til å ha få venner, og gjennom tanker og følelser viser hun ofte at hun er ukomfortabel og passiv rundt folk. Hun grubler og hun analyserer inngående samtaler, kroppsspråk og væremåter. Jeg som leser, får følelsen av at hun flykter fra fortid og personer ved å legge tid og avstand mellom seg selv og det livet hun levde før hun dro. Den eneste hun har kontakt med i Oslo, er kjæresten.

Vilde bærer på et sinne. Helt fra hun var liten har hun blitt fortalt at sinne er en uting. Hun forsøker å tøylen den følelsen ved å drive en type hardhendt og aggressiv form for selvforsvar. Hun mener det er viktig å kunne slåss og å kunne forsvare seg. I Bristol finner hun en gruppe som driver samme type trening, og hun ber med seg Fiona.

Fiona har nærmest bestemt seg for at de er venninner, og i begynnelsen er det besnærende og spennende. Fiona er en helt annen type enn Vilde, hun prater om alt og er både utleverende og pågående. Når Vilde havner i en vanskelig situasjon, stiller Fiona opp som omsorgsfull støttespiller, noe hun senere bruker

mot Vilde.

Ganske snart føler Vilde seg invadert, og hun forsøker å holde Fiona på avstand. Fiona tar ikke et nei, hun presser på og hun tar i bruk alle midler for å knytte Vilde til seg. Jo nærmere Fiona forsøker å komme, jo mer stritter Vilde i mot. Situasjonen tilspisser seg, og alt eskaleres. Det er ofte en sammenheng mellom det å være sint og det å være redd, og da forsvarer man seg som best man kan.

Jeg synes Heidi Sævareid viser et godt innsyn i sine karakterers psyke. Selv når jeg kanskje ikke forstår dem eller liker dem, så tror jeg på dem. Hun skriver godt og reflektert, og hun er ikke redd for å utfordre med det ubehagelige. Hun går "all in", for å si det på godt norsk. Dette er en av årets mest interessante romaner.

Jeg har lyst til å nevne forsiden til denne boken. Illustrasjonen er laget av Håvard S. Johansen, en tegneserieskaper som bor og jobber i Drammen. Han har virkelig skapt et bilde som kler boka veldig godt.

Sabaa Tahir

En glo i asken

(Elias og Laia 1)

Oversatt av Heidi Sævareid
Fontini 2016
Presentert av Stig Elvis Furset

"Slagmarken er mitt tempel. Sverdspissen er min prest. Dødsdansen er min bønn. Nådestøtet er min befrielse."

For Elias er disse orda eit mantra. Han er elev ved Svarttind Militærakademi, som utdannar elitesoldatar for Imperiet. Elitesoldatar som blir kalt for Masker. For Elias er mantraet ei indre mental messe. Han har brukt det til å overleve.

Slagmarka er dei fjorten åra han har gått på Svarttind. Alle slaga han har gitt og mottatt. For at han, paradoksalt nok, skal holde kjenslene i sjakk.

Sverdspissen er forholdet til medeleven Helene. Den einaste jenta som har overlevd. Ho var den einaste av elevane som ikkje grein då dei fekk symbolet for Svarttind brent inn i nakken. Ho er den einaste han kvar dag har vore glad for å møte.

Dødsdansen er forholdet til mora. Eller Kommandanten, som ho blir kalt. Ho styrer Imperiet med eit drapstørst hjarte og ei hand som elsker pisen. Handa som også har sett merke på ryggen hans. Men, når Elias ser seg i spegelen, så ser han hat. Hat mot mora. Mot Imperiet, som held folk som slavar. Hat mot blodet som fargar sanden i byen raud. Hat mot valdtektene. Hat mot maska, som liksom

kveller han når han tar den på.

Så nådestøtet, befrielsen, det er planane om å desertere. Men, korleis holde det skjult for Helene?

Spørsmålet om lojalitet og vennskap er kun ein konflikt. For når slavejenta Laia også entrar amfiet, som agent for motstandsrørsla, og ho og Elias forelskar seg, får vi eit trekantdrama, i tillegg til klassekonflikt.

Det høyrer kjent ut. Så kvifor skal ein velgje *En glo i asken* framfor andre? Fordi dette er boka de skal gje til ungdommar som ventar på siste bind i *Game of Thrones*.

Fordi denne boka også handlar om maktpolitikk. Situasjonen i Midt-Austen minner om forholda i Imperiet.

Fordi dette er den som er mest mørkt spennende. Då eg las *En glo i asken*, var kjensla mi at dette umogeleg kan ende særleg godt. Pest eller kolera? Velg!

Tyra Teodora Tronstad

Mørket kommer innenfra

Aschehoug 2016
Presentert av Andreas Kjøde

Det er borgerkrig i Norge. Steder blir bombet, og folk blir henrettet.

Tyra Teodora Tronstad drar sterke paralleller til krigen som foregår i Syria og Irak. Handlingen foregår i en ikke navngitt by. Byen er splittet i Nord og Sør, og er du fra Nord, burde du helst holde deg unna Sør og motsatt. Folk flykter. Hver dag kjører frivillige tomme busser inn i byen, og fulle busser drar ut. Dagen handler om å snike seg ut på jakt etter mat og vann, men om natten da holder du deg inne. Med mindre du er en av dem da. Dem folk kvier seg for å snakke høyt om. De bredskuldra ungdommene med hettegenser og pistoler i sør, eller de uniformerte militære og politifolka fra nord. Det beste er å holde seg unna begge deler, de vil deg ikke noe godt uansett. Er du heldig raner, de deg, er du uheldig, dreper de deg. Hvis du er jente, så gjør de noe enda verre. Den ene sida sier at de er gode, de representerer regjeringen, men alle vet at de ikke er noe bedre enn dem i hettegenser. Den andre sida gjør opprør, de vil at ting skal være som de var før. De gjør absolutt alt for å oppnå det. Hva som helst!

Linnea og Max er to ungdommer som kommer fra hver sin side av byen,

men går på samme skole. Familiene deres deltar på hver sin side av krigen. På en merkelig måte blir livene deres knyttet sammen.

Krig, identitet og vennskap er tre nøkkelord i denne romanen. Konflikten blir beskrevet på en god måte. Det samme med frykten. Frykten for at det kan være i dag det skjer meg, kanskje er det jeg som blir sprengt, eller som blir kidnappa eller mister en av mine nærmeste. Dette er en utrolig aktuell pageturner som det er vanskelig å legge fra seg.

Nicola Yoon

Verden er en boble

Oversatt av Tonje Røed
Aschehoug 2016
Presentert av Vera Grønberg

Noen av oss, stadig flere, har allergier. Det er et økende problem. Tåler ikke nøtter og sitrus og parfyme. Vi er allergiske mot katt og hund og hest. Noen mennesker er så allergiske at de nesten ikke tåler verden.

Dette er Madelines skjebne. Hva som helst kan forårsake et allergianfall. Hun har en alvorlig immunitetssvikt. Hun har ikke vært utenfor huset på 17 år. De eneste hun omgås, er moren og pleieren sin. Hun undervises via Skype, hun kan ikke ha venner inne og alt hun mottar fra «Utsiden» er sterilisert og vakuumpakket i plast.

Jeg har lest flere bøker enn deg. Uansett hvor mange du har lest, så har jeg lest flere. Tro meg. Jeg har nok av tid.(...)

Slik åpner denne boka, som gikk rett inn på første plass på New York Times bestselgerliste og er utgitt på mer enn 20 språk, nå også på norsk.

Heldigvis er Madelines mor lege. Hun følger opp datterens sykdom, detaljert og rutinemessig: Temperaturmåling, luftfilterstatus, pust og blodprøver. Alt administreres i et fast dagsprogram, et strengt, preventivt regime etter at jenta holdt på å dø da hun var liten. Det er en innskrenket verden. Den kan virke klaustro-

fobisk, men Madeline er kreativ og glup. Hun har mange ting å drive med i sin kjemisk sterile boble. De har det for så vidt godt og aksepterer omstendighetene.

Men en dag dukker Oliver opp, en ung gutt som flytter inn i nabohuset sammen med familien sin. Oliver vekker og utfordrer Madeline. Han vil bli kjent med henne, vil treffe henne, kommer på uventet besøk og flørter! Madeline forelsker seg kraftig. Lojaliteten til mor utfordres. For det er jo kjempesfarlig å gjøre opprør, lage hemmeligheter og til og med stikke av for denne jenta.

Hvordan skal det gå? Hvilke muligheter har ei jente i Madelines situasjon? Dette er godt og spennende fortalt. Det er en medrivende bok, og det er kjærlighet (selv om slutten er litt lettvtint).

Og kanskje er situasjonen overførbar som et bilde på den bobla foreldre og små barn starter i, som stadig utfordres ettersom barnet vokser, blir ungdom og sprekker bobla, og må finne veien i en verden som ikke er begrenset av rommet skapt av mor og far.

NOTATER

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

NOTATER

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Buskerud fylkesbibliotek

Grønland 58

3045 DRAMMEN

www.buskerud.fylkesbibl.no